

సంనిపత్య మహావీర్య స్సర్వైః సైః పరివారితః |
 హరి ర్దధిముఖః పాలైః పాలానాం పరమేశ్వరః || 39

స దీనవదనో భూత్వా కృత్వా శిరసి చాంజలిమ్ |
 సుగ్రీవస్య శుభౌ మూర్ధ్నా చరణౌ ప్రత్యపీడయత్ || 40

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకియే చతుర్వింశత్యహాసికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే ద్విషష్టితః సర్గః

ఆపదా మపహరారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైనం జహి రావణిమ్ ||

అథ త్రిషష్టితమ స్సర్గః

తతో మూర్ధ్నా నిపతితం వానరం వానరర్షభః |
 దృష్ట్వా వోద్విగ్నహృదయో వాక్య మేత దువాచ హ || 1

ఉత్తిష్టోత్తిష్ట కస్మాత్త్వం పాదయోః పతితో మమ |
 అభయం తే భవే ద్వీర! సర్వ మేవాభిధీయతామ్ || 2

స తు విశ్వాసిత స్తేన సుగ్రీవేణ మహాత్మనా |
 ఉత్థాయ సుమహాప్రాజ్ఞో వాక్యం దధిముఖోబ్రవీత్ || 3

నైవ ఋక్షరజసా రాజన్! న త్వయా నాపి వాలినా |
 వనం నిస్సృష్టపూర్వం హి భక్తితం తచ్చ వానరైః || 4

ఏభిః ప్రధర్షితాశ్చైవ వానరా వనరక్షిభిః |
 మధూ న్యచింతయి త్వేమాన్ భక్షయంతి పిబంతి చ || 5

శిష్ట మత్రాపవిధ్యంతి భక్షయంతి తథా పరే |
 నివార్యమాణా స్తే సర్వే భ్రువౌ వై దర్శయంతి హి || 6

- ఇమే హి సంరభతరా స్తథా తై స్సంప్రధర్షితాః ।
 వారయంతో వనాత్ తస్మాత్ క్రుద్ధై ర్వానరపుంగవైః ॥ 7
- తత స్తై ర్చహుభి ర్వీరై ర్వానరై ర్వానరర్షభ! ।
 సంరక్తనయనైః క్రోధా ధ్రయః ప్రవిచాలితాః ॥ 8
- పాణిభి ర్నిహతాః కేచిత్ కేచి జ్ఞానుభి రాహతాః ।
 ప్రకృష్టా శ్చ యథాకామం దేవమార్గం చ దర్శితాః ॥ 9
- ఏవ మేతే హతా శ్శూరా స్త్వయి తిష్ఠతి భర్తరి ।
 కృత్స్నం మధువనం చైవ ప్రకామం తైః ప్రభక్త్యతే ॥ 10
- ఏవం విజ్ఞాప్యమానం తం సుగ్రీవం వానరర్షభమ్ ।
 అపృచ్ఛత్ తం మహాప్రాజ్ఞో లక్ష్మణః పరవీరహా ॥ 11
- కి మయం వానరో రాజన్! వనపః ప్రత్యుపస్థితః ।
 కం చార్థ మభినిర్దిశ్య దుఃఖితో వాక్య మబ్రవీత్ ॥ 12
- ఏవ ముక్తస్తు సుగ్రీవో లక్ష్మణేన మహాత్మనా ।
 లక్ష్మణం ప్రత్యువా చేదం వాక్యం వాక్య విశారదః ॥ 13
- ఆర్య లక్ష్మణ! సంప్రాహ వీరో దధిముఖః కపిః ।
 అంగదప్రముఖై ర్వీరైః భక్షితం మధు వానరైః ॥ 14
- విచిత్ర్య దక్షిణా మాశా మాగతై ర్షరిపుంగవైః ।
 నైషా మకృతకృత్యానా మీదృశ స్స్యాదుపక్రమః ॥ 15
- ఆగతై శ్చ ప్రమథితం యథా మధువనం హి తైః ।
 ధర్షితం చ వనం కృత్స్న ముపయుక్తం చ వానరైః ॥ 16
- వనం యదాభిపన్నా స్తే సాధితం కర్మ వానరైః ।
 దృష్టా దేవీ న సందేహో న చాన్యేన హనూమతా ॥ 17

న హ్యన్య స్సాధనే హేతుః కర్మణోఽన్య హనూమతః |
కార్యసిద్ధి ర్మతి శ్చైవ తస్మిన్ వానరపుంగవే || 18

వ్యవసాయశ్చ వీర్యం చ శ్రుతం చాపి ప్రతిష్ఠితమ్ |
జాంబవాన్ యత్ర నేతా స్యా దంగదశ్చ మహాబలః || 19

హనుమాం శ్చాప్యధిష్ఠాతా న తస్య గతి రన్యథా |
అంగదప్రముఖై ర్వీరై ర్లతం మధువనం కిల || 20

వారయంతశ్చ సహితా స్తదా జానుభి రాహతాః |
ఏతదర్థ మయం ప్రాప్తో వక్తుం మధురవాగిహా || 21

నామ్నా దధిముఖో నామ హరిః ప్రఖ్యాతవిక్రమః |
దృష్టా సీతా మహాబాహో! సౌమిత్రే! పశ్య తత్త్వతః || 22

అభిగమ్య తథా సర్వే పిబంతి మధు వానరాః |
న చాప్యదృష్ట్వా వైదేహీం విశ్రుతాః పురుషర్షభ || 23

వనం దత్తవరం దివ్యం ధర్లయేయు ర్వనౌకసః |
తతః ప్రహృష్టో ధర్మాత్మా లక్ష్మణ స్సహ రాఘవః || 24

శ్రుత్వా కర్ణసుఖాం వాణీం సుగ్రీవవదనా చ్యుతామ్ |
ప్రాహృష్యత భృశం రామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః || 25

శ్రుత్వా దధిముఖ స్యేదం సుగ్రీవ స్తు ప్రహృష్య చ |
వనపాలం పున ర్వాక్యం సుగ్రీవః ప్రత్యభాషత || 26

ప్రీతోఽస్మి సోఽహం య ద్భుక్తం వనం తైః కృతకర్మభిః |
మర్షితం మర్షణీయం చ చేష్ఠితం కృతకర్మణామ్ || 27

ఇచ్ఛామి శీఘ్రం హనుమత్ ప్రధానాన్
శాఖామృగాంస్తాన్ మృగరాజదర్పాన్ |
ద్రష్టుం కృతార్థాన్ సహ రాఘవాభ్యాం
శ్రోతుం చ సీతాధిగమే ప్రయత్నమ్ || 28

ప్రీతిస్సీతాక్షౌ సంప్రహృష్టౌ కుమారౌ

దృష్ట్వా సిద్ధార్థౌ వానరాణాం చ రాజా |

అంగై స్సంహృష్టైః కర్మసిద్ధిం విదిత్వా

బాహ్వో రాసన్నాం సోఽతిమాత్రం ననంద ||

29

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే, ఆదికావ్యే, వాల్మీకీయే, చతుర్వింశత్యహస్తికాయాం,
సంహితాయామ్, శ్రీమత్సుందరకాండే, త్రిషష్ఠితమ స్కంధః

౨

ఆపదా మపహారారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |

పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణీమ్ ||

అథ చతు ష్షష్ఠితమ స్కంధః

సుగ్రీవే ఙైవ ముక్తస్తు హృష్టో దధిముఖః కపిః |

రాఘవం అక్ష్మణం చైవ సుగ్రీవం చాభ్యవదయత్ ||

1

స ప్రణమ్య చ సుగ్రీవం రాఘవౌ చ మహాబలౌ |

వానరై స్సహిత శ్శూరై ర్దివ మేవోత్పాత హా ||

2

స యదైవాగతః పూర్వం తదైవ త్వరితం గతః |

నిపత్య గగనా ద్భూమౌ తద్వనం ప్రవివేశ హా ||

3

స ప్రవిష్టో మధువనం దదర్శ హరియూథపాన్ |

విమదా నుత్థితాన్ సర్వాన్ మేహమానాన్ మధూదకమ్ ||

4

స తా నుపాగమ ద్వీరో బద్ధ్వా కరపుటాంజలిమ్ |

ఉవాచ వచనం శ్శక్ష్ణ మిదం హృష్టవ దంగదమ్ ||

5

సౌమ్య! రోషో న కర్తవ్యో యదేభి రభివారితః |

అజ్ఞానా ద్రక్షిభిః క్రోధా ద్భవంతః ప్రతిషేధితాః ||

6